

Situația precară a drepturilor omului în regiunea transnistreană necesită o atenție mai sporită și o mobilizare a eforturilor din partea tuturor actorilor naționali și internaționali ce pot contribui la îmbunătățirea acestora

02.08.2021, Chișinău – Problema respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova se află în lista priorităților-cheie permanente ale autorităților publice naționale, obiective concrete în această sferă sunt reflectate în multiple documente de politici în curs de implementare, inclusiv în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.89 din 24.05.2018, iar primordialitatea acestei teme a fost reconfirmată și în Declarația cu privire la procesul de negocieri în formatul „5+2” privind reglementarea transnistreană, aprobată în data de 04.12.2020 în cadrul reuniunii Consiliului Ministerial al OSCE de la Tirana.

În pofida lipsei controlului efectiv și decisiv asupra localităților din raioanele de est ale țării, autoritățile Republicii Moldova întreprind toate măsurile posibile întru a acorda asistență persoanelor ale căror drepturi au fost lezate în regiune, mobilizează implicarea instituțiilor naționale cu competențe în domeniu și a actorilor externi cu capacități de a influența procesele și de a contribui la revenirea lucrurilor în albia normalității.

Subiectele ce vizează protejarea drepturilor inalienabile ale cetățenilor sunt incluse constant pe agenda discuțiilor în toate formatele de dialog privind reglementarea transnistreană („5+2”, reprezentanți politici, grupurile de lucru sectoriale, în special pentru drepturile omului, Comisia Unificată de Control), iar Chișinăul în repetate rânduri a propus și este în așteptarea unui răspuns prompt din partea Tiraspolului privind demararea unui mecanism funcțional de monitorizare și de soluționare a cazurilor individuale de încălcare a drepturilor omului în regiune, cu implicarea pe

lângă experții de profil și a instituțiilor responsabile de promovarea drepturilor omului, exponenților societății civile și din organizațiile internaționale relevante (de ex.: Consiliul Europei, OSCE, ONU).

Cu regret, situația curentă în regiune este una alarmantă în sfera drepturilor omului, atestându-se multiplicarea cazurilor de lezare gravă a drepturilor universal garantate și chiar împrejurări neclare de pierderi de vieți omenești, iar aceste circumstanțe provoacă nu doar profunde îngrijorări ci și impun fortificarea și sincronizarea eforturilor la toate nivelele (politic, diplomatic, internațional, public, asociativ, media ș.a.) întru a influența cursul degradant al evenimentelor, a stopa fenomenele de ilegalitate și de impunitate, a combate inducerea în eroare a opiniei publice despre realitățile de pe teren și a repune în aplicare standardele internațional consfințite și la care a aderat și Republica Moldova.

Necesită a fi restabiliți necondiționat în drepturi și oferite garanții credibile de necomitere a noilor abuzuri în privința cetățenilor Republicii Moldova care în mod ilegal sunt deținuți în regiune (Glijin A., Ciorba Gh., Horjan O., Lomaca R., Petiș M. ș.a.), sunt persecutați pentru libera exprimare și care au fost nevoiți să părăsească regiunea (Calic L., Vasilachii I., Dogari P. ș.a.), sunt declarați indezirabili injust în regiune și a căror acces e imposibil la propriile domiciliu (Mițul V., Coțofană Iu., Timuș V. ș.a.) și multor altor persoane ce au fost limitate în drepturi inalienabile (libera circulație, proprietate, educație, ocrotirea sănătății, inviolabilitatea domiciliului, dreptul la viață și la integritate fizică/psihică, dreptul la un proces echitabil și în fața unei instanțe judecătorești împuternicite prin lege, prezumția nevinovăției ș.a.m.d.).

Situația existentă și indispensabilitatea intensificării eforturilor comune și multilaterale în vederea îmbunătățirii gradului de protecție a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului în localitățile din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și mun.Bender a fost adusă de către negociatorul principal de la Chișinău la cunoștința Președintei în exercițiu a OSCE, Reprezentantului Special al OSCE pentru procesul de reglementare transnistreană, mediatorilor și observatorilor din cadrul formatului de negocieri „5+2”, ambasadurilor și organizațiilor internaționale relevante, cu rugămintea de a avea o implicare mai activă în proces, a sprijini autoritățile naționale și apărătorii drepturilor omului în soluționarea cazurilor individuale, a obține accesul reprezentanților Oficiului Avocatului Poporului și a promotorilor drepturilor omului la persoanele ale căror drepturi au fost afectate, a face uz de toate pârghiile

disponibile pentru a corecta derapajele constatate și a garanta respectarea standardelor internaționale în domeniul de referință.

Politizarea drepturilor omului este inacceptabilă și nu poate face obiect al condiționărilor lipsite de temei juridic și care aduc atingeri drepturilor și libertăților inalienabile ale altor persoane și în continuare facem apel către toți partenerii/ subiecții externi și naționali interesați de a sprijini realizarea dezideratului de asigurare a respectării drepturilor omului în raioanele de est ale țării în conformitate cu exigențele dreptului internațional și cu prevederile cadrului normativ în vigoare.

